

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marastorda, Torda-aranyos és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székely érdekű lapja.

Előfizetési ára: egész évre 10 K, fél évre 5 K
negyedévre 2 K 50 J. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhelyi, Kossuth-uica 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
takarékpénztári csekk- és kliringszám 0489. sz. l.

Világháborús kép.

Válasz a Kázmérka levelére,
miben arra kér, hogy megér-
kezéséig sirjuk ki magunkat.

(Bloch Kázmér a kolozsvári Ke-
reskedelmi Akadémia másodéves hall-
gatója mult év szeptemberében ön-
ként jelentkezett harctéri szolgálatra;
szakaszvezető honvédként vonult a
harctérre, s mult év decemberében
a Kárpátoknál folyó csaták egyiké-
ben nyomtalanul eltűnt. Most leg-
utóbb érkezett csak hír felőle, hogy
az Oroszországból kicserélődő rokkant
hadifoglyok között őt is hazaszál-
litják. Aztán ő maga is írt Leitmeritz-
ből, hogy előbb térdig, azután üsz-
kösödés miatt még fennebb ampu-
tálták a fellábát, s romként fog ha-
zajönni; hát haza érkezéséig siras-
suk meg őt, hogy majd akkor, a ta-
lálkozás ne fájjon már nekünk és
így ne fájjon neki is újból az ő
meggyötört bénasága. Neki szól ez
a vers, az én kedves gyámfiának,
s vele együtt minden ő hozzá ha-
sonló béna hősünknek. Szerző).

Édes jó Kázmérkánk, kicsi béna hősünk,
Sietünk a könnyel, hogy meg is előzzünk.
Sietünk a könnyel, hogy ne is sirassunk,
Hogy új szenvedésed ne legyen miattunk.
Sietünk a vággyal, hogy szívünkre zárjunk,
Régi szeretetbe ismét hazavárjunk —
S bár, hogy leborulhass, nincs fele-térned,
Mégis egész szívvel imádkozunk érted.

A könnyünk felszárad, elcsitul a bánat,
Ami búsz esztendőn sirdogál utánad,
Ami elirtózva járta a világot,
S ismeretlen sírba eltaposva látott.
Megjöttél hát mégis nagy halál utjáról,
Világ nagy viharja nem tépett le fádrol,
S ha mankókkal jössz is, megmaradtál nekünk,
A sírból kiléptél, sírodból kiléptünk.

Gyermekszíved átnőtt tenger szenvedésen,
Megacélozódott kétségbe esésen,
Lelkeden, testeden áttombolt az élet.
Úgy szerzett jóvendőt a kihulló véred.
Elementél gyermekként, visszajöttél hősnek,
Megfosztott testtel is óriás erősnek;
Elementél lelkedben a reménylő mával,
Visszajöttél megmentett hazával.

Ebből a hazából részed megszerezted,
S nem mérhet a sors rád immár több

Megillet dicsőség, szívből való zsoltár,
Hogy mások helyett is áldozatos voltál;
Sírba vesztett lábad megnöveszt egy fővel,
S csak nagyobbra nőhetsz mindig az idővel,
Sírba visszahozva, rapként száll az élted,
Érhet.

Csonka tested árnya nem is árnyék nekünk,
Csak hűséges emlék, hogy mit tettél értünk.
Körültéved járó fényesség ez.

Mit minden becsülés hálásan megérez —
Könyünk is, amivel hazavárunk téged;

Csak visszarágyogja a te dicsőséged —
Mégse töröljük le, hogy vele rejtőzzünk:

Azzal várunk haza,

Azzal vár a haza

Édes jó Kázmérkánk, kicsi béna hősünk!

Dr. Pál Árpád.

Ezt a mély érzésű, megkapóan
szép közleményt a kolozsvári „El-
lenzék” c. napilapból vettük át. Dr.
Pál Árpád, Udvarhelyvármegye tu-
dós főjegyzője, a „Székelyország”
kiváló munkatársa írta s így a Szé-
kelyföldről került Erdély fővárosá-
nak legidősebb hírlapjába. Sajnos
— minket is érdekelnek a mélyre-
ható sorok. Nekünk is vannak hő-
seink, akik félistenként küzdöttek a
hazáért s akik csonkán, bénán jöt-
tek és jönnek haza az oly forrón
szeretett Székelyföldre. Kövessük te-
hát Dr. Pál Árpád vármegyei fő-
jegyző, a melegen érző gyámapa ne-
mes példáját. Ugy sirassuk meg vi-
téz hőseinket, hogy ők bennünket
sirva is vigadni lássanak. Hozsan-
nával fogadjuk őket, mert az ő bé-
naságuk nem bénaság, hanem örök
dicsőség, mint Jézus Krisztus ke-
resztje, mely fényt sugároz az egész
világra!...

Betegh Pál.

A hős 82-ösök

A cs. és kir. Hadügyminiszterium
1915. február 22 én kiadott 131-ik
számu veszteség lajstromába foglal
82-ös ezredbeli tisztek és legénység
névsora. (XXXVIII. közlemény.)

Szigyártó János 5. sz. Csvm. Vas-
láb 1887. ms. — Szikszai Imre 3.
sz. Udvm. Nagysólymos 1884. ms.
— Szilágyi Ferenc 12. sz. Udvm.
Zetelaka 1891. ms. — Szilágyi Fe-
renc 12. sz. Udvm. Kadács 1888.
ms. — Szilágyi János 3. sz. Udvm.
Bögöz 1892. ms. — Szilveszter Ig-
nác 8. sz. Csvm. Kásonujfalu 1890.
ms. — Szilveszter Péter 10. sz. ha-
difogoly. (Ezrednél nyilvántartásban
nem szerepel). — Szilveszter István

10. sz. Udvm. Siklód 1886. hadifo-
goly. — Szelyes Mózes 4. sz. Udvm.
Béta 1889., meghalt 1914. dec. 20.
— Szöcs András Századobos 4.
sz. Csvm. Kásonujfalu 1888. ms.
— Szöcs Demeter 11. sz. Csikvm.
Gyimesbükk 1883., meghalt 1914. nov.
21. — Szöcs Gábor 11. sz. Csvm.
Vasláb 1889. ms. — Szöcs György
11. sz. Csvm. Gyergyóujfalu 1889.
ms. — Szöcs György 5. sz. Udvm.
Bözödjfalva 1890. ms. — Szöcs Já-
nos 12. sz. Csvm. Gyimesbükk 1891.
ms. — Szöcs János 12. sz. Csvm.
Vasláb 1892. ms. — Szöcs János
tizedes 3. sz. Csvm. Ditró 1889. ms.
— Szöcs Gyula 7. sz. Udvm. Ho-
moródszente 1885. ms. — Szöcs
István 9. sz. Udvm. Vargyas 1887.
hadifogoly. — Szöcs István 9. sz.
Udvm. Fenyéd 1885., meghalt 1914.
dec. 10. — Szöke Dániel tizedes 3.
sz. Udvm. Felsősfalva 1884. ms. —
Szorós Ágoston tizedes 12. sz. Csik-
jénőfalva 1886. ms. — Szűcs Péter
5. sz. Csvm. Gyergyócsomafalva 1886.
megsebesült.

Takó András 10. sz. Csvm. Gy-
imesfelsőlak 1884. ms. — Takó An-
tal 10. sz. Csvm. Gyimesfelsőlak
1892. hadifogoly. — Tamás András
12. sz. Csikszereda 1892. ms. —
Tamás Áron 10. sz. Csikmadaras
1883. hadifogoly. — Tamás György
12. sz. Csvm. Gyimesfelsőlak 1891.
ms. — Tamás János 10. sz. Udvm.
Szentgyházafalu 1888. hadifogoly.
— Tamási József c. ővezető 7. sz.
Udvm. Kissolymos 1888. ms. — Tam-
csali (talán Fancsali?) Dénes sza-
kaszvezető, c. őrmester 10. sz. Ud-
vm. Farkaslaka 1882. hadifogoly. —
Tankó András pót. 6. sz. Csvm.
Gyimesfelsőlak 1884. ms. — Tankó
Ignác 5. sz. Udvm. Szentgyházas-
falu 1887. ms. — Tankó Károly 16.
sz. Csvm. Gyimesközéplak 1889.,
meghalt 1914. nov. 19. — Tankó
Mihály 4. sz. Csvm. Gyimesbükk
1893., meghalt 1914. dec. 21. —
Tankó Péter III. 4. sz. Csvm. Gy-
imesközéplak 1883. ms. — Tar Fe-
renc 10. sz. Csikszépvíz 1884. hadi-
fogoly. — Tatár Antal 10. sz. Csvm.
Gyimesbükk 1890. hadifogoly. — Ther
József tizedes, c. őrmester Stab
Csehország Brannard Marsov. 1888.

ms. — Tima Sándor 10. sz. Csvm.
Kásonujfalu 1888. hadifogoly. —
Titori Miklós 5. sz. Csvm. Felsőrá-
kos 1884. ms. — Todor György 10.
sz. Csikvm. Tekorópatak 1884. hadi-
fogoly. — Todor Miklós 10. sz. ha-
difogoly. — Tófalvi Mihály pót. 6.
sz. Udvm. Korond 1888., meghalt
1914. dec. 2. — Tonia György 10. sz.
Hunyadv. Tomnatek 1883. hadifo-
goly. — Tokos Áron ővezető 1. sz.
Udvm. Bardócz. 1891., meghalt 1914.
nov. 24. — Tokos Ferdinánd 9. sz.
Udvm. Bardócz 1892. hadifogoly. —
Tokos Ignác 16. sz. Udvm. Magyar-
hermány 1884., meghalt 1914. nov.
22. — Toldi József 5. sz. Udvm.
Szolokma 1889. ms. — Tomu-
tia Valér 6. sz. Beszterczenaszódvm.
Nagyilva 1891. ms. — Tordai Dénes
tizedes, c. szakaszvezető 12. sz. Ud-
vm. Szekelyszenterzsébet 1882. ms.
— Tornai István 10. sz. hadifogoly.
— Török József ővezető, c. tizedes
3. sz. Csvm. Kásonfeltiz 1890., meg-
halt 1914. nov. 22. — Török Mó-
zes 10. sz. Udvm. Homoródszentpál
1892. hadifogoly — Tóth Bálint 5.
sz. Udvm. Vargyas 1892. ms. —
Tóth Balázs 3. pót. sz. Marostordavm.
Sóvárád 1895., meghalt 1914. nov.
28. — Tóth Ferenc c. ővezető 8.
sz. Udvm. Karáncsonfalva 1888.,
meghalt 1914. nov. 24. — Tóth Jó-
zsef tizedes 10. sz. Udvm. Bibarcz-
falva 1883. hadifogoly. — Tóth Ist-
ván 5. sz. Udvm. Petek 1884. ms.
— Tözsér István 7. sz. Udvm. Mára-
falva 1887. ms. — Trucza Vaszi 9.
sz. Csvm. Várhegy 1893. ms. —
Turba György 10. sz. Udvm. Erked
1884., meghalt 1914. nov. 22.

Udvari József 3. sz. Csikszentki-
rály 1890., meghalt 1914. nov. 24.
— Urbán Sándor 9. sz. Udvm. Ócz-
falva 1885. ms. — Urszuj András
1. sz. Udvm. Bardócz 1888. ms.

(Folytatjuk.)

Ismerősei, jóbarátai kö-
rében mindenki ajánlja a

„Székelyország”-ot

53 esztendő Udvarhelyvármegye köz- igazgatási életéből.

Írta: lengyelalföldi Bárány Orbán Ottó.

V.

Jakabházy Zsigmonddal ketten mentünk Lővétére. Este érkezünk meg. Lővéte egészen jobboldali, azaz kormánypárti volt.

A község jegyzője odavaló, igen derék, talpig becsületes valódi székelly ember volt. Szikszainak hívták.

Választás előtt lévén, javában folyt a mulatság. Mindenkinél magas kedve volt. Huzta a cigány, a bor és pálinka folyt az asztalokon.

Szikszai jegyző uram bennünket azzal fogadott, hogy ott már későn járunk, mert Lővéte teljes szívvel-lelélekkel jobboldali. Nincs olyan ember, aki onnan csak egy szavazatot is a balpártra tudna hódítani.

No, de azért csak foglaljunk helyet, — mondotta — mert mint vendégeket, szívesen látnak minket is a mulatságon.

Borozás közben Szikszai uram táncra perdült és kezdett dicsekedni, hogy olyan táncú legény nincsen, mint ő egész Udvarhelyszéken. S bárkivel ki mer állani és fogadni akármiben, hogy őtet letáncolni nem tudja.

Jakabházy Zsigmond kitűnő táncos volt. Kapva-lapott az alkalmon és Szikszai urammal készségesen fogadott azzal a feltétellel, hogy aki letáncolja a másikat, az összes hi-veivel álljon a győztes pártjára.

Szikszai a fogadás feltételét elfogadta. Rögtön kezét fogtak és megpecsételték azzal a szokásos mondással, hogy: „Huncfut, aki meg-másolja“ a fogadást.

A cigány huzni kezdte a talpalá- való ropogós csárdást. Szikszai uram, aki nagy hasu, pótrohos ember volt, kezdte magát a muzikaszóra ille- getni-billegetni. Jakabházy pedig, aki tréfás, vig ember volt, könnyű, remek táncú, felálott s a két kezét összecsapva, ujjával kettőt hármat pattintott és a lábait csakhamar Szik- szai uramnak a fejénél jártak.

Talán mondanom sem kell, hogy Jakabházy Szikszait úgy letáncolta, hogy az a fáradtságtól kidőlt. Meg- adta magát s elismerte, hogy le van győzve.

Másnap reggel az összes lővétei választókat — Szikszai uram és az előljáróság kivételével — mi vittük be Székelyudvarhelyre és egytől- egyig a balpártra szavaztak le...

Vajjon mai napság hol találánk még egy Szikszait, aki az adott szá- vát így meg merje tartani?... De ne feledjük el, hogy akkor Daniel Gábor volt a főkirálybíró és Szik- szainak még csak egy hajszála sem görbült meg, nemhogy ezért az egyéni győngeségéért üldözésben részesült volna.

Hjah, hiába! Más idők más em- berek...

A választási költségeket akkor, nem a képviselőjelöltek hordozták,

hanem a párt tagjai — egyenlő arányban. A választók sem napi, sem fuvardíjat nem fogadtak el. Csakis ellátást kaptak s azt is p.r. barát- ságból. Az önértékes székelly szé- gyenlette volna kövefelni vagy várni is az ellátást. Fogni kellett a ven- déglátására...

Minden olcsó volt és így nekünk, balpártiaknak, a választás fejénként 300 forintba került. Hogy a jobboldal mennyit költött, azt nem tudom.

A közgyűlésen gyönyörűség volt résztvenni. Az ellenzék hatalmas szónokai: Ugron Gábor, Orbán Balázs, Bartha Miklós tudással páro- sult, tárgyilagos beszédeit élvezet volt hallgatni.

A kormánypárti jobb oldalnak szin- tén képzett szónokai voltak: Tibád Antal, Török Albert, Szócs Márton, Ugron Lázár, Bárány Rauber Nándor, Horváth János, Gróf Bethlen János és mások.

A közgyűlések 4—5 napig is el- tartottak. De azért ellentétek csak a zöld asztalnál — a köz javának elő- mozditása szempontjából merültek fel. A székháza ajtaján kívül már mindenki jó barát volt. Egymást megbecsülve és székelly testvéries érzéssel viseltetett embertársa iránt. Senki sem akart a másiktól gőgö- sebb lenni, hogy azt lenézzék.

Egymás iránt ellenszenv soha sem támadt. A megyeházán kívül nem voltunk pártemberek, hanem haza- fiak, akik egymásnak a meggyőző- dését tiszteletben tartottuk.

Ennek a szép egyetértésnek az éltető ereje pedig Daniel Gábor fő- királybíró volt. Az ő atyai figyelme mindenre kiterjedett és nemes lel- külete nem tudta volna elviselni, hogy két ember egymást ne sze- resse, vagy pláne gyűlölje.

Nála úgy az ellenzék, mint a kor- mánypárt tagjai különbség nélkül szívesen látott vendégek voltak. Köz- gyűlések alkalmával kivétel nélkül meghívta őket s kedélyesen, barát- ságosan telt az idő. Mindenki egy- formán részesült az igazi régi ma- gyar vedégszeretetben. S hogy ott- hon érezze magát a főkirálybíró házánál, főérdeme volt az erények- ben ragyogó, kedves hivestársa: Bárány Rauber Mária nagyszasszonynak, aki leereszkedő, megnyerő modorá- val, mindenkit lekötölezett és meg- nyert Udvarhelyszék békeségben, ámbícióval dolgozó társadalma ré- szére.

Szóval Daniel Gábor főkirálybíró- sága alatt Udvarhelyszéken úgy a közigazgatási ügyek, mint a társa- dalmi intézmények virágzásnak in- dultak s áldást hozólag fejlődtek.

Az embereket kölcsönös megbec- sülés, szeretet és tisztelet fűzte egymáshoz. Pártérdekek miatt sze- mélyes gyűlölet nem fordult elő. Senkit a meggyőződése miatt nem üldöztek. A politikai nézeteltérés — a társadalmi és közéletet nem za- varta. A vérgig-húsig menő bosszu- állást akkor nem ismerték...

Daniel Gábor idejében alakult meg az UriKaszinó, a Népművelési Egy-

let, áldott lelkiületű felesége kezde- ményezte a Jótékony Nőegyesületet.

A vármegyei Gazdasági Egyesület szintén Daniel Gábor tevékenységé- nek köszönheti létét, amelynek ke- retében kiállítások, székerverse- nyek, tenyészállatvásárok, szűzgulya meghonosítása stb. ma is fennállá- nak és kegyelettel őrzik emlékeze- tét e páratlan férfiúnak.

Mint a szabadságharc után első fő- királybíró, úgy Udvarhelyvármegyé- nek első főispánja is ő lett. A mai vármegyei rendszer az idejében ala- kult át, a mikor a három alkirály- bíró és 10 dultói járás beosztása megszűnt s Udvarhelyszék — Udvar- hely vármegye-nevet kapott és há- rom szolgabírói járásra osztott be, um. Udvarhelyi, Székelykeresz- turi és Oklándi járásokra.

Az alispánokról a következő cik- kemben fogok szólni.
(Folytatjuk.)

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvár- megyékből származó és a világ- háborúban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősök- nek a hadügyminisztérium vesz- teség lajstromai alapján össze- állított hiteles kimutatása.

XL.

Az 1915. márc. 22-én kiadott 146. sz. veszteség lajstrom szerint:

Almasán Tódor. tizedes 62. gye. 11. sz. Mtv. Kisfalud 1883. hadi- fogoly (Bijsk, Tomsk kormányzóság, Oroszország).

Barta György 62. gye. 7. sz. Ma- rostvm. Magyarfülpös 1892. hadi- fogoly (Bijsk). — Bereczki Albert pött. 62. gye. 5. sz. Marostvm. Demény- háza 1889. hadifogoly (Tomsk Orosz- ország). — Biró Mihály tart. 62. gye. 9. sz. Mtv. Disznajó 1886. hadifogoly (Bijsk). — Biró Zsigmond 62. gye. 13. sz. Marostvm. Nagybánfalva 1889. hadifogoly (Tomsk). — Bokor Elek tart. 62. gye. 9. sz. Udvm. Fel- sőboldogfalva 1892. hadifogoly (Be- resonka, Sobajkolsk. korm. Oroszor- szág). — Borbély András 62. gye. 4. sz. Mtv. Mezőpanit 1885. hadi- fogoly (Bijsk). — Budai Pál tart. ör- vezető 62. gye. 11. sz. Háromszvm. Ilyefalva 1886. hadifogoly (Bijsk).

Csibi György 62. gye. 11. sz. Ma- rostvm. Száltelek 1892. hadifogoly (Bijsk). — Csiki János pött. 62. gye. 11. sz. Marostvm. Nagyernye 1890. hadifogoly (Barnaul). — Csorba And- rás pött. 62. gye. 11. sz. Marostvm. Székelykál 1890. hadifogoly (Bijsk).

Demény Mihály pött. 62. gye. 9. sz. Marostvm. Póka 1890. hadifogoly (Bijsk). — Dézsi János 62. gye. 2. sz. Mtv. Pókakeresztur 1890. hadi- fogoly (Evakuationspítal Nr. 46. Rjā- san Oroszország). — Dömös Ferenc 62. gye. 7. sz. Udvm. Kőrispatak

hadifogoly (Evakuationspítal Nr. 8. Moszkva, Oroszország). — Farkas István pött. 62. gye. 11. sz. Maros- vm. Marosszentanna 1889. hadi- fogoly (Bijsk). — Felméri Andráš 62. gye. 9. sz. Mtv. Makfalva 1891. hadifogoly (Bijsk). — Ferencz György 62. gye. 11. sz. Csvm. Szarhegy 1890. hadifogoly (Bijsk).

Gidófalvi Ferenc 62. gye. 9. sz. Mtv. Mezőmadaras 1891. hadi- fogoly (Bijsk). — Gliga György 62. gye. 11. sz. Marostvm. Görgénylibánfalva 1883. hadifogoly (Bijsk). — Görgé- nyi Dénes tizedes 62. gye. 11. sz. Mtv. Baczkamadaras 1887. hadi- fogoly (Bijsk).

Jeddi Lajos 62. gye. 11. sz. Mi- vm. Marosvásárhely 1885. hadifogoly (Bijsk).

Kakas László 24. hgye. 11. sz. Háromszékvm. Réty 1891. hadifogoly (Evakuationspítal Nr. 29. Wladimír Oroszország). — Katona József pött. 62. gye. 11. sz. Mtv. Baczkama- daras 1890. hadifogoly (Bijsk). — Kelbezán János 62. gye. 11. sz. Mi- vm. Marosszentgyörgy 1892. hadi- fogoly (Bijsk). — Kira Sándor tart. 62. gye. 16. sz. Mtv. Vajdaszent- iván 1889. hadifogoly (Evakuations- pítal Nr. 46. Rjāsan Oroszország). — Kürtös Miklós 62. gye. 12. sz. Mtv. Görgénylibánfalva 1884. hadifogoly (Bijsk). — Kusztos Károly tart. 62. gye. 9. sz. Mtv. Nyárádselye 1884. hadifogoly (Bijsk).

Márton Károly 62. gye. 11. sz. Marostvm. Szováta 1891. hadifogoly (Bijsk). — Márton Matyas tart. sza- kaszvezető 62. gye. 3. pötsz. Mtv. Torboszló 1889. hadifogoly (Bijsk). — Mihály Sándor pött. 62. gye. 3. sz. Tordaaranyosvm. Nyárádszentsi- mon 1887. hadifogoly (Bijsk). — Moga Antal tart. c. örvezető 62. gye. 13. sz. Mtv. Nyárádselye 1887. hadi- fogoly (Bijsk). — Moga László szá- zadkürtös 62. gye. 11. sz. Mtv. Só- várad 1891. hadifogoly (Bijsk). — Molnár István 62. gye. 9. sz. Mtv. Mezősámsond 1883. hadifogoly (Bijsk). — Muresán Péter pött. 62. gye. 2. pötsz. Tordaaranyosvm. Mezőkemény- telke 1887. hadifogoly (Oroszország).
(Folytatjuk.)

— Szabadságolások. Szé- kelyudvarhely r. t. város tanácsától 6778—1915. k. i. szám alatt a kö- vetkező tájékoztató hirdetményt vel- tük: Ezennel közhírré teszem, hogy a népfelkelési katonai szolgálat alóli felmentés iránti kérések nem közvet- len a m. kir. földművelésügyi minisz- ter urhoz, hanem a város polgár- mesteréhez adandók be a mezőgaz- dák és mezőgazdasági alkalmazottak által, márt közvetlen a minisztérium- hoz beadott kérések onnan hivatal- ból vissza fognak utasíttatni ez l. fo- ku hatóság javaslata nélkül. A szük- séges felvilágosításokat a város pol- gármestere megadja. Székelyudvar- hely, 1915. szeptember hó 30. Dr. Majthényi Miklós s. k. polgármester.

Utazásunk a háboruba.

Augusztus huszonnyolcadikán
Erkezett a távirat,
Mely indulásra szólította
Ami zászlóaljunkat.
Kapitány ur Bruznak szólott:
Csináljasson szép zászlókat,
Újjon fel a sötét kis pejlovára,
Vezessen el bennünket a csatába.
Kapitányunk megértette,
Rögtön megparancsolta:
Álljon össze a legénység
Felszerelve egy sorba.
Kibúztá az ekstrakardját,
Magsarkanylyuzta a lovát;
A csákóját a balszemére vágta,
Ugy vezetett minket az állomásra.
Koszorus volt a vonatunk,
Zászlók lengtek ablakain,
Búcsu csengett s zengő nótá
A legénység ajkain.
Velünk jötték sok jó tisztel,
Kadélok is jókedvűek.
Mind felültünk a koszorus vonatra,
Mely robogott velünk Oroszországba.
Elhagytuk a Székelyföldet
S a bihari bérceket,
Messze kéklő bércek orma
Vissza-vissza integet.
Szívünket egy érzés bántja
E kalandos utazásba:
Megy a vonat, a rónába elhalad,
Messze kéklő bércek orma elmarad.
Megy a vonat a rónába,
Hideg eső szakad le;
Bele-bel: nézegetünk
A konyakos üvegbe.
Belevágunk a nótába:
Isten veled utóljára
Hegyes-völgyes szép hazám és nem-
[zetem,
Hogyha én a csatatéren elesem!...
A tokaji állomáson
Kaptunk a híres borból,
Megvásárolva vásároltunk,
Annak is a javából.
Megy a vonat, füttentett már,
Egyre hallszik: igyál, igyál!
Ne törődj a, hiszen háboruba méssz,
Ha valaha viszájössz még boldog léssz.
Igy robogott át a vonat
Az északi Felföldön,
Homonnán át Laborez felé,
Azon a vérmezőkön.
Laboreznál a tunnel alatt,
Gözmözdonyunk míg áthaladt,
Bruun kapitány az imához fúvatott;
Minden baka még egyszer imádkozott..
Elmaradtak a Kárpátok,
Büszke bércek, fenyvesek,
Elmaradt az édes haza,
A jó Isten áldja meg!...
Ronesolt faluk, pusztá mezők,
Mindenfelé nagy temetők.
Egy-egy kereszt jelzi a mély sírokat,
Aki látja, a szíve majd megszakad.
Przemyslben is megállottunk,
Rémes egy látképe van;
Az is megjátszta szerepét

A világháboruban.
Szétrombolva az erődök,
Hol vannak a vitéz hősök?
Ugy-e messze bujdosóba
Elvitte a muszkahorda!
Vajjon milyen sors érte a rabságba,
Mikor jönnek kedveseik karjába?...

Elhagytuk a váröveket,
Elrobogott a vonat,
Sok mindent szeretnék inni,
De nem irhatok sokat...
Megérkeztünk alkonyatra
Lembergbe, a fővárosba.
Remek város, de abba is sok a kár,
Mégis nagyon fájjalja a muszkacár.

Újra tovább vitt a vonat,
De azt már nem írom meg,
Elmesélem azt a felét
Majd hogyha hazamegyek.
Messze vagyunk, orosz földön,
Nem is a lengyel mezőkön.
Agyu dörög, messze hallszik dörgése,
Isten veled hazám talán — örökre!

Oroszország, 1915. szept. 14.

S. Hegyi Sándor,
82-ös őrmester.

Magyarország földbir- tosaihoz és bérleihez

fordulunk, hogy adakozzanak szere-
retet adományokra.

A hazai föld-birtokosai azok, akik-
nek leginkább kell hálának lenniük
küzdő, szenvedő és nélkülöző hőseink
íránt, akik elsősorban őket védelme-
zik és azt az áldott földet, mely jó
termésével maga is a győzelem szol-
gálatába állott.

Jó termés, nagy árak és hadsere-
günk fényes győzelmei erkölcsileg
és anyagilag is indokoltá teszik,
hogy épen hazánk földbirtokosai ál-
dozzanak arra a célra, hogy hős
katonáink sorsán enyhítsünk, őket
mint eddig, dohányneműek-, fehér-
neműek-, üdítőszerekkel elláthassuk,
hogy ők megújuló kedvvel haladhas-
sanak a végleges diadal felé.

Hazafias üdvözléssel:

A vöröskereszt szeretetadomány
osztálya.

Felhívás a magyar gazdákhöz!

A magyar vöröskereszt szeretet-
adomány osztálya kérését e komoly
időkben a kedvezőbb viszonyok közt
levő és jómódban élő gazdák szíves
figyelmében ajánlom és kérem, hogy
mindenki hazafias kötelességének
tekintse teljes erejéből hozzájárulni
ahhoz, hogy a szenvedő, nélkülöző
és küzdő hősök az itthonmaradók
szeretetteljes gondoskodásából új
erőt merítsenek a további küzdel-
mekre és a végleges diadalra.

Budapest, 1915. szeptember hó 28.

Hazafias üdvözléssel

Az országos magyar gazdasági
egyesület nevében:

Bujanovics Sándor s. k.,
elnök.

A hazafias adományokat a szent
célra készséggel fogadja és nyilvános
nyugtázás mellett rendeltetési he-
lyére juttatja a „Székelyország” szer-
kesztősége is. Székelyudvarhelyt, Kos-
suth-u. 31. sz.

HIREK.

— **Kitüntetett 82-ösök.** Dr Len-
gyel Gyula tart. segédorvos és Dr Hol-
zer Lajos önfeláldozó magaviseletük-
ért, Wawrowetz Ferenc tart. hadnagy
pedig az ellenség előtt tanúsított ki-
tűnő szolgálat-telejesítésért a legfel-
sőbb elismerésben részesült. Kop-
pengyan Jusztin szakaszvezető I.
oszt. és Fesli Viktor őrmester II.
oszt. vitézségi érmet nyert. Ugyszintén
Simó Balázs a délnyugati harc téren
az ellenség előtt tanúsított bátor és
vitéz magatartásáért a főparancsnok-
ságtól II. oszt. ezüst vitézségi érmet
kapott. II Vilmos német császár Ő
Felsége Fölöp Albert, Kiss Károly,
Székely Ferenc tart. törzsőrmesté-
rének, Imecs Ignác, Kiss Károly,
Makó Sándor ez edkürtös, Paál La-
jos, Tatár András őrmestereknek, Ke-
részt István szakaszvezetőnek, Al-
bert Imre, Balla József, Deák Dénés,
Kaszló Mihály, Urkon István tizede-
seknek a hadi érdemérmét adomá-
nyozta s annak viselését királyunk
Ő Felsége engedélyezte.

— **47.2 kilométer székely
vasut** kiépítésére nyílik meg a ki-
látásunk. A közigazgatási bejárást
már régebben megtartották és így
az engedélyezési tárgyalás rövidesen
várható a következő székely vasuti
vonalakra: Agostonfalva—Magyar-
hermány 17.2 km. Homoródvölgyi
(Homoródkőhalom—Homoródalmás)
30 km. Ez ugyan még nem az alta-
lunk ohajtott igazi székely vasut,
mely Apahida—Marosvásárhely—Sep-
siszentgyörgy—Konstancza és Szé-
kelyudvarhely Csikszereda felé ve-
zetne, de egyelőre ez is jobb lenne
a semminél.

— **Szövetségi Hűség-gyűrűk.**
Az elmúlt héten az Országos Had-
segélyző Bizottság által küldött és
a „Székelyország” kiadóhivatalában
Székelyudvarhelyt még mindig kap-
ható Szövetségi Hűség-gyűrűkből G.
kapitány 1 három koronás színezüst
és Nagy Ilona 1 két koronás ezüst-
zött fémgűrűt vásárolt.

— **Az életmentő püspök.** Gróf
Majláth erdélyi püspök, aki Három-
szék vármegyében bérma köruton van,
autóval utazott Kovászaról Zabola
felé. A nagykászoni és torjai plebá-
nosok fogata szembe ment az autó-
val és a lovak az utszéli árokba ug-
rottak; magukkal rántva a kocsist
is, akit a felborult fogat maga alá
temetett. A plebánosok előzetesen
a kocsiról leugrottak és így a ve-
szélyt elkerülték. Az autó rögtön
megállott és elsőnek a püspök sie-
tett a halálos bajban levő kocsis
kiszabadítására, aki 2—3 perc múlva
már kiszabadult volna.

— **A 24-es honvédek.** A Kö-
rös István ezredes parancsnoksága
alatt álló 24-es honvédgyalogszredet
Csanády altábornagy az itt következő
hadosztályparancsban megdicsérte:
Dicséret. A legutolsó napok har-
caiban a hadosztály minden része
az egész vonalon helyt állott. Külö-

nösen ki kell emelnem a 24-esek
hősies magatartását, mely két napon
át az ellenségnek több támadás
rendkívül erős elszántsággal ellenséget
nehéz tűzérési tűz alatt visszaüta-
sitotta.

— **Templomi énekkar.** Közdi-
vásárhelyt az esti kath. ajtatosságo-
kon — mint a Székely Ujság írja
— polgári leányiskolai növendékek-
ből és ottani urileányokból alakult
énekkar szolgáltatja az éneket. Az
énekkar nagyban hozzájárul az aj-
tatosság emeléséhez.

— **Pótsorozás.** Hir szerint a
18—42 éves korig pótsorozás lesz.
De ezenkívül a 42 éven alul levő
összes felmentetteket és ugyanevezett
nélkülözhetelleneket is összeírják. A
nyugdíjas öregek, a 60—70 éves
koru ép és egészséges volt tisztvi-
selők már előre örvendenek új mun-
kakörüknek, melyet ez esetben a
hazáért készséggel töltenének be, míg
a frontra újabb százazatok vonulhat-
nának.

— **Az iskolák a háboru be-
teg árváiért.** A beteg gyermekek-
ről való gondoskodás fontos ügyét
szolgálja a gróf Zichy János kor-
mányzata alatt álló Zsófia Országos
Gyermekszanatórium Egyesület, amely
a háboru szerencsétlen beteg árvái
részére Siófok és Balatonvilágos kö-
zött Balatonszabadin egy 200 ágyas
gyermekszanatóriumot épít és amely
a szenvedő szegény iskolaköteles
gyermekek ápolását teljesen ingyen
nagy áldozatkészséggel végzi az ál-
dásosan működő Balatonalmádi Zsó-
fia Gyermekszanatóriumban is. Azon-
kívül a mártírhaltalt halt Hohenberg
Zsófia hercegnasszony nevére egy
gyermekvédelmi alapot kíván létesí-
teni és ennek érdekében fordul a
magyar nemzet gyermekeihez, kérve
azok segítségét. Jankovich Béla val-
lás- és közoktatásügyi miniszter
ugyanis, minthogy a gyermekek
egészségügyének felkarolása olyan
feladat, amelynek megoldásán az ál-
lammak és a társadalomnak karöltve
kell fáradoznia és minthogy a sze-
génysorsu beteg gyermekek felsegi-
tésének ügye a tanulói fűszág lelki-
letéhez is legközelebb áll, engedélyt
adott arra, hogy a tanulói fűszág
a gyermekszanatórium érdekében
gyűjtést eszközölhessen. Rákosi
Jenő gyönyörű szózatban fordul
most a tanulói fűszághoz, hogy né-
hány fillérrel e nagy és szent cél
elősegítéséhez hozzájáruljanak. A
gyűjtéshez szolgáló íveket a taninté-
zetek tanárai és tanítóiól lehet át-
venni és ugyancsak az iskolákhoz
kell a begyűjtött összeget átszolgál-
tatni. Minden fillér, amellyel a gyer-
mekszanatóriumot szolgálja, örömet
és áldást fog fakasztani, mert nincs
a világon irgalmasság szebb és meg-
hatóbb, mint amely a szegény beteg
gyermekek ágya fölé hajlik. Felkér-
jük tehát a tanulói fűszágot, hogy a
legnagyobb érdeklődéssel támogassa
azon törekvést, hogy a gyermekszá-
natórium gyűjtés minél eredménye-
sebb legyen és hogy a magyar gyer-
mekvédelem elsősorban éreztesse ál-
dásait azokon a szerencsétlen beteg
kisdedeken, akiknek apjuk a rettentő
háboruban érettség elvételét!

Vezérszerepet töltenek be a világhírű TURUL-CZIPŐK

“TURUL”
CZIPŐGYÁR RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG • TEMESVÁR.

A monarchia legna-
gyobb cipőgyára.

130 saját fióktelep.
900.000 pár évi gyártás.
1200 munkás és alkalmazott.

Fiókraktár:

Székeiyudvarhely,
Kossuth-utca 9.

— **Muszkatemetés Székelyudvarhelyt.** E hó 8-án, a délutáni órákban fényes katonai pompával, katonazene mellett kísérték örök nyugalomra Kselof Vasiliet, az orosz cár egyik volt katonáját Székelyudvarhelyt. A temetési szertartást P Lokody Gergely zárdafőnök végezte. A sirnál a katonaság diszlővést adott és tisztelgett a volt ellenségnek. Ilyen lovagias a magyar. Vajjon a muszka hasonlóké cselekszik-e, ami hőseinkkel? Hasonló esetben bizonyára igen. A halál mindenkit kibékít. A békeség birodalmában nincs ellenség...

— **Gróf Kreith Béla ideggyógyintézetben Dicsőszentmártonban.** A 48—49 es idők írott emlékeinek és harci ereklényeinek fáradhatatlan gyűjtője gróf Kreith Béla immár negyedik éve, hogy ideggyógyintézetben van. Éjt-napot összesített, megfeszített munkája idő előtt megromosolta a nemes gróf idegrendszerét és az élőhalottak közé juttatta, mielőtt törekvései szerint fedél alá helyezte volna a hősök 48-as Pantheonját, melynek szent ereklényeit kora ifjúságától hazas buzgalommal gyűjtötte. Gróf Kreith Béla jelenleg a dicsőszentmártoni elme- és ideggyógyintézet gondos kezelése alatt áll. A város közelében Csüdötélke községben a falu első gazdájánál helyezte el Dr Szöcs Mózes igazgató az öreg grófot. A család legnagyobb gondja és szeretettel ápolja az öreg grófot, kit a falu apraja-nagyja nagy szeretettel vesz körül. A kolozsvári Erekléye-Muzeum igazgatója már másodízben kereste fel Kreith Bélát, aki rég nem látott ismerősét nemcsak felismerte, hanem az 5—10—20 éves dolgokra is élénken visszaemlékezik. Élénken kérdezősködik gróf Apponyi, gróf Károlyi, Justh Gyula, Szemeré Miklós és mások hogyléte felől, akiktől mindig azt remélte, hogy gyűjteménye sorsát nem engedik át a bizonytalanságnak, Mondani lehet, hogy emlékezőte ép oly erős, mint Széchenyi grófé volt Döblingben. Az

intézet vezetői is nagy tisztelettel vannak személye iránt. Az igazgató nem régiben le is fotografáltatta a grófot. Felesége pedig két szép fiával az élet nehéz küzdelmeit folytatja a fővárosban, ahol mint munkatartónő működik. Nagy fáradsággal összegyűjtött emléktárgyait pedig a fővárosban s a külföldön árulják és szórják szerte-szét. Ime, ez lett a magyar önvédelmi harc fővárosi gyűjteményének a sorsa! (E—k.)

— **Menetrend.** A kamara közli az érdekeltekkel, hogy a máv. közlekedő vonatokról szóló szeptemberi kivonatos hirdetményét közbejött akadályok miatt október hó második felében adja ki.

— **A püspök csokoládéi.** Gróf Majláth G. Károly erdélyi püspök bérmautájában minap Szentkatolnán volt — írja a Sz. U. Ez alkalommal a püspököt a kézdivásárhelyi róm. kath. főgimnázium hetedik és nyolcadik osztályos növendékei keresték fel, eleget téve a főpásztor meghívásának.

— Szeretnék veletek kissé beszélgetni, mondotta, mikor meghívta őket — s aki akar, az jöjjön ki Szentkatolnára.

A fiuk ott is voltak csaknem egy szálig. Nehány volt és lesz közöttük, akiknek el kell menni a többiek után, katonának. Ezekhez intézett a főpap buzditó, hátorító szavakat, a hazaszeretet és áldozatteljesítés szent példáit tárva fel előttük. Intette őket a józan életre s óvta a dohányzástól, majd pedig meggyöntatta mindeket. A végén aztán megvendégelte a fiukat. Apostoli egyszerűséggel szilvával és csokoládéval. Az utóbbi kiosztásánál először megszámlálta a fiukat, hogy hányan vannak, hogy jut-e a csokoládé-készletéből mindenkinek egy-egy rud. Harmincketten voltak. Olvassa a csokoládét is. Bimulatos, a csokoládéból is harminckettő volt. Ezt a püspök csodálkozva állapította meg. Éppen annyi.

— **Megjutalmazott tanító.** A József királyi herceg Szanatórium

Egyesület a tüdővész elleni ismeretek terjesztésére 10 jutalmat tűzött ki tanítók részére, amelyet most osztanak szét. Az egyik száz koronás jutalmat Bagoly Béla barátsági tanító nyerte el eredményes szociális munkája jutalmául.

— **Székely huszárok.** A 2. közös huszárezred székely fiainak hősi bátorságáról, harcteremttségéről, ki nem apadó hazafiasságáról ékes bizonyosságot ad az a levél, melyet az alábbiakban örömmel leközlünk: Méltóságos uram! Csik vármegye közönségének Méltóságod által hoztam intézett hazafias üdvözléteért kérem fogadja és tolmácsolja Méltóságod az ezredparancsnokság hálás köszönetét. Évszázadok óta fennálló ezredünk Erdélynek a történelem tanúságai szerint, annyi harcban ki próbált hős fiait és elsősorban a vitéz székely nép soraiból alakult. Ez az ezred a mostani világháborúban is dicsőséggel állta meg helyét, amiért főleg kitűnő legénységünknek tartozunk hálával, mely összes előjáróinak nemcsak megelégedését és dicséretét, de egyenesen csodálatát vívta ki. Az aránytalanul sok vitézségi érem, mely szeretett székely fiaink mellett büszkén ékesíti, legjobb tanubizonyosságát nyújtja a székelység örökön tartó, ki nem apadó hazafiasságának, lelkesedésének, harcteremttségének. Biztosíthatom Méltóságodat és általa a vármegye közönségét, hogy fiaiban férfiasan buzgó, vitézségben fölülmulhatatlan, fáradtságokban és nélkülözésekben szívós és kitartó, minden harcitettre kés derék emberanyag jutott parancsnokságom alá s biztosíthatom arról is, hogy ezredem minden egyes katonájának sorsát úgy én, mint tisztikarom atyai szeretettel szívemen, — szívünkön viseljük és sohasem mulasztjuk el, hogy őket a súlyos harcok közepette minden lehető jóval, jutalommal ellássuk. Fogadja Méltóságod és Csik vármegye nagyrabesült közönsége ismételt legmelegebb köszönetemet. Kiváló tisztelttel Jábrotai s. k. ezredparancsnok.

— **Magyar katonai jogi szaklap.** A cs. és kir. katonai legfelsőbb törvényszék, a m. kir. honvéd legfelsőbb törvényszék és a cs. és kir. osztrák honvéd legfelsőbb törvényszék elvi jelenlőségű határozatait magyar nyelven sehol sem voltak betekintheők. Felsőbb engedelem folytán ezeket a Külügy-Hadügy című hetiszemle fogja ezentúl közölni. Az első ilyen jogi melléklet a Külügy-Hadügy mai számában jelenik meg.

— **Az időjárás.** mostanában valósággal nyáriás. Tegnap délelőtt Székelyudvarhelyt mennydörgéssel, villámlással kísért nyári zivatar volt. A szeptemberi fagyos éjszakák után, ez a meleg idő kellemes. Különben hosszú őszre következtetnek abból, hogy a rózsák egyes helyeken harmadszor is nyílnak.

A világháborúban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott — Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhely-vármegyék bármelyik községébe tartozó s külön a hős 82-ös katonák hiteles és teljes névsorát egyedül a „Székelyország“ c. ujság közli. E lapot három hónapig 2 K 50 fillérért bárhova s így a táborba is bérmentesen elküldi a „Székelyország“ kiadóhivatal, mely Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt van. — Rendelje meg azonnal! Posta-utalványra írja le a címet és küldje be a csekély előfizetést, melynek vétele után hetenként pontosan kapja a „Székelyország“-ot, a székelység hű barátját.

Nyomtatva és kiadja BETEGH PÁL
könyvnyomtató Int. Székelyudvarhelyt.